

Persbriefing minister De Hoop Scheffer
Dinsdag 11 februari 2003, 11.00 uur
Ministerie van Buitenlandse Zaken

Dank voor uw aller aanwezigheid. Deze persbriefing voorziet kennelijk in een bepaalde behoefte. Laat ik even kort nogmaals uiteenzetten, en dat zal nu hier gebeuren maar ik ben ervan overtuigd dat dat binnen korte tijd ook weer in de Tweede Kamer zal gebeuren, hetzij vanmiddag, hetzij later deze week, wat de lijn is die de Nederlandse regering ten aanzien van Irak al enige tijd, moet ik zeggen, in grote consistentie aanhoudt.

(Resolutie 1441)

We hebben resolutie 1441. Dat wordt in het huidige debat door sommigen wel eens vergeten. Er is een resolutie unaniem aangenomen, 1441, en het is volstrekt duidelijk dat Irak, op dit moment, ook volgens de rapportage van de wapeninspecteurs, met name de heer Blix, niet voldoet aan datgene wat resolutie 1441 vraagt. En zoals u weet zal aanstaande vrijdag de heer Blix weer nader rapporteren in de Veiligheidsraad.

Dat VN-spoor, dat spoor van 1441 moet, ik herhaal dat nog eens een keer, tot het einde worden afgelopen. Formeel is het zo, dat bij schending, *material breach* zoals dat dan heet in het jargon, van 1441 niet een tweede resolutie, nadere resolutie nodig zou zijn in de Verenigde Naties, in de Veiligheidsraad, omdat 1441 zelf al, door het noemen van de *serious consequences*, en iedereen weet wat dat betekent, die autorisatie zou geven.

Desalniettemin vond en vindt de Nederlandse regering dat het zeer wenselijk is dat indien, ik onderstreep indien, *material breach* van resolutie 1441 zou worden vastgesteld, ook dat zal gebeuren in en door de Veiligheidsraad, mede op basis van de rapportage van de wapeninspecteurs, indien *material breach* zou worden vastgesteld, is het zeer wenselijk dat er een nadere resolutie van de Veiligheidsraad zal komen.

Als ik dus nu geluiden hoor, met name ook uit Berlijn en Parijs, dat men zo'n nieuwe resolutie liever niet zou zien, dan begrijp ik die geluiden niet, maar wij krijgen mogelijk volgende week maandag in Brussel de gelegenheid om dat ook in Europees verband met elkaar uit te praten. Dat is dus punt één. 1441 en het vraagstuk van de volgende resolutie van de Veiligheidsraad.

Tweede lijn, tweede hoofdlijn is, dat oorlog, militair ingrijpen in Irak, dient te worden voorkomen. Oorlog als, zoals ik in de Kamer vorige week heb gezegd, het alleruiterste middel, *ultimum remedium* voor de Latinisten onder u. Hoe doe je dat? Hoe doe je dat? Dat doe je door enerzijds het spoor van de wapeninspecteurs verder te volgen en anderzijds maximale politieke, maar ook militaire druk, maximale politieke en militaire druk, op Saddam Hoessein en zijn regime te hanteren.

Omdat er maar één middel is om hem te dwingen te voldoen aan 1441 en dat is maximale politieke, maar vooral ook militaire druk. Ik bevind mij hier overigens in goed gezelschap van de secretaris-generaal van de Verenigde Naties, de heer Kofi Annan, die in iets andere woorden hetzelfde heeft gezegd enige dagen geleden als datgene wat ik nu zeg.

Er is maximale militaire druk nodig om Saddam Hoessein te krijgen waar wij hem willen hebben en dat is dus ontwapening. En hij heeft, zoals wij weten, op een aantal fundamentele vragen rond ontwapening, ik verwijs weer naar het rapport van Blix, niet een begin van een antwoord gegeven.

Dat zijn dus die twee sporen, het diplomatiek-politieke, maar ook het spoor van de militaire druk. Militaire druk betekent dus ook militaire planning. Je kunt niet militaire druk hanteren en vervolgens zeggen: 'ik ben tegen iedere vorm van militaire planning'. Daar kun je niet pas mee beginnen op het moment dat dat te laat is, zeg ik tegen die politieke groeperingen in Nederland die tegen de regering

zeggen: 'u mag niet instemmen met militaire druk'. Wij stemmen daar dus wel mee in, hebben dat gedaan, zullen dat blijven doen.

(Patriots)

De Patriots voor Turkije. Turkije heeft een bilateraal verzoek gericht aan de Nederlandse regering, van land tot land, van Ankara naar Den Haag op grond van het argument dat Turkije zich kennelijk, een Turkse afweging, bedreigd voelt vanwege een mogelijk naderende fase van militair geweld aan zijn oostgrenzen.

Of je het nou wel of niet eens bent met een mogelijke inzet van geweldsinstrumenten in Irak, ik heb net de voorwaarden aangegeven waaronder de Nederlandse regering dat verantwoord zou vinden, of je het daar nou wel of niet mee eens bent, acht ik niet relevant voor het besluit dat de Nederlandse regering heeft genomen, naar aanleiding van een bilateraal verzoek, om Patriots ter beschikking te stellen aan Turkije.

Want ook als je tegen iedere vorm van militair geweld zou zijn, nogmaals dat is op dit moment niet aan de orde, dan nog kun je niet nee zeggen op het verzoek van een NAVO-bondgenoot die in dit geval Nederland vraagt om puur defensieve systemen.

En dat die redenering, ondanks het verschil in politieke positie tussen Nederland en Duitsland, ook bij onze oosterburen wordt gevolgd, mag blijken uit de omstandigheid dat er, als de Nederlandse lanceerinrichtingen eenmaal in Turkije er staan, als het parlement in Nederland daar uiteraard mee instemt, als die lanceerinrichtingen in Turkije zullen staan, er ook Duitse Patriot-missielen, -raketten, uit die Nederlandse lanceerinrichtingen zullen worden afgevuurd.

Duitsland zal geen personeel leveren, maar Duitsland levert wel, omdat ze een nog modernere versie van de Patriot hebben dan Nederland, Duitsland is wel voornemens missielen te leveren, raketten te leveren zozeggd, het is zoals u weet een anti-raket-raket, die Patriot, puur defensief, je kunt er niks offensiefs mee doen, en Duitsland is ook bereid, zoals u weet, Patriot-raketten aan Israël te leveren of heeft dat reeds gedaan.

(NAVO)

Dat is de reden dat dus de Nederlandse regering positief heeft gereageerd, als ook in de brief naar de Kamer vastgelegd die wij gisteren hebben gestuurd, op het verzoek van Turkije tot het ter beschikking stellen van de Patriots. Daarom begrijp ik ook niet de positie van de landen die op dit moment in de NAVO de consensus blokkeren ten aanzien van, wat dan in het NAVO-jargon heet, *prudent military planning*. Ook daar gaat het om militaire planning, en de *material breach* moet eerst worden vastgesteld, ik herhaal dat nog eens een keer. Uiteraard moet dat gebeuren, en binnen de VN en ook, ik herhaal dat nog eens een keer te zeggen, hier in Nederland, in de Trêveszaal en in het Nederlands parlement. Maar daarom begrijp ik dus de blokkerende minderheid binnen de NAVO niet omdat ook, en dan zeg ik nogmaals, indien je tegen iedere vorm, *ultimum remedium*, van militair geweld zou zijn, je Turkije toch moeilijk kunt ontzeggen dat dat land zich bedreigd voelt.

En ik beschouw het dus als een bondgenootschappelijke plicht, binnen het Atlantisch bondgenootschap, om aan zo'n verzoek te voldoen. U weet dat de bondgenoot Turkije ook artikel 4 van het NAVO-verdrag nu heeft ingeroepen, voor het eerst in de geschiedenis, om formele consultaties binnen de NAVO te gaan beginnen over de positie waarin Turkije zichzelf op dit moment ziet. En dan kun je zeggen: 'daar ben ik het niet mee eens', of: 'daar ben ik het wel mee eens', ik vind dat een bondgenootschappelijke verplichting op ons rust om aan dat verzoek te voldoen.

(VN)

Wat is nu de huidige situatie? De heer Blix en de heer El-Baradei zullen aanstaande vrijdag, zoals u weet, hun nadere rapport uitbrengen aan de Veiligheidsraad. Wij wachten die nadere rapportage af. Ik

hoor gemengde berichten op dit moment uit Irak over datgene wat de wapeninspecteurs zouden vinden. Laten wij nu maar afwachten wat de heer Blix aan de Veiligheidsraad zal rapporteren.

En laten wij het VN-spoor blijven volgen. Ik zeg dat nog een keer, omdat afgelopen weekend in de media allerlei berichten opdoken over al dan niet vermeende Frans-Duitse vredesplannen, tussen aanhalingstekens. Er leek aanvankelijk een plan te zijn, ik heb uit de woorden van de Duitse minister Struck toch opgetekend dat er serieus werd nagedacht over een vredesplan, ik hoorde iets later op zondag de Franse minister van Defensie, mevrouw Alliot-Marie, dat tegenspreken. Er was geen plan. Toen was er weer wel een plan. Uiteindelijk is er geloof ik geen plan.

Wat er ook van zij, ik vind, en de Nederlandse regering vindt, het afwijken van het spoor wat we, ik onderstreep nog eens een keer, unaniem in de Veiligheidsraad hebben afgesproken rond resolutie 1441, het Iraakse regime excuses biedt om onder hun verplichtingen uit te komen. En het triomfantelijke geluid wat de Iraakse minister Tariq Aziz gisteren op de verschillende schermen hield, vind ik het beste bewijs daarvoor.

De druk op Irak moet maximaal gehouden worden en dat kan alleen via het spoor van resolutie 1441. En alle plannen, hoe goedbedoeld of minder goedbedoeld ook, die daaraan afbreuk doen, die zullen dus niet op de instemming van de Nederlandse regering kunnen rekenen. Nog afgezien van de inhoud van die plannen. Ik ga daar nu niet nader op in, want er is kennelijk geen plan. Maar gedachten over een grote macht blauwhelmen lijken mij bepaald niet de goede wijze om Saddam Hoessein op de knieën te dwingen, en dat moet gebeuren, voor wat betreft de ontwapening.

Ook daar bevind ik mij weer in goed gezelschap, want ook de heer Blix zelf heeft gezegd dat delen van Franse voorstellen, die zouden neerkomen op een verdubbeling of verdriedubbeling van de inspecteurs bepaald niet datgene is wat zou moeten gebeuren. Wat moet gebeuren is, ik herhaal het nogmaals, Saddam Hoessein moet voldoen aan datgene wat resolutie 1441 van hem vraagt. En dat betekent dus niet het laten rondlopen met een zaklampje van allerlei inspecteurs in gebouwen en schuren en het licht aandoen, zeg ik nogmaals. En dat heeft hij tot op heden toe nog niet gedaan.

(EU)

Dat is de positie, in het kort geschetst, van de Nederlandse regering. Ik betreur ten zeerste, ik betreur ten zeerste, dat we op dit moment geconfronteerd worden met een verdeelde NAVO, een verdeelde Europese Unie en een dreiging, dat is nog niet het geval want iedereen staat achter 1441, al hebben sommige landen wel eens de neiging die resolutie te vergeten, de dreiging van een verdeelde Verenigde Naties, dat is in die zin een slecht en kwalijk beeld dat het Iraqi-regime, de dictator Saddam Hoessein, die de Koerden vergastte, die de Sjiïeten bombardeerde, die oorlog tegen Iran voerde met massavernietigingswapens, die man wordt in de kaart gespeeld door die verdeeldheid en daarom heeft de Nederlandse regering en heb ik ook persoonlijk, tot op de dag van vandaag, er alles aan gedaan, en ik geef toe, dat is tegen een hele steile berg oplopen, alles aan gedaan om een bijdrage, hoe bescheiden ook, te leveren om Europa op één lijn te brengen.

Ik ga daarmee door, wij gaan daarmee door, omdat het essentiël is dat Europa op één lijn komt. En ik heb vorige week tegen mijn collega Powell in Washington gezegd: 'dat is niet alleen een Europees, dat is ook een Amerikaans belang', dat Europa op één lijn zit en dat Europa op één lijn komt. Daar is een heleboel voor nodig, daar is een heleboel voor nodig en ik heb nu begrepen, al staat alles nog niet helemaal vast, dat aanstaande maandag in Brussel in ieder geval de ministers van Buitenlandse Zaken van de Europese Unie bijeen zullen komen om te bezien of Europa op één lijn kan komen. Dat daar mogelijk, ik zeg het met grote reserve, mogelijk, een vergadering van de Europese regeringsleiders op zal volgen, maar dat de noodzaak bestaat om alles uit de kast te halen om één Europese positie te realiseren, dat staat buiten twijfel. Zoals het ook buiten twijfel staat, dat de NAVO zijn uiterste best moet doen om de verdeeldheid die daar nu is ontstaan, maar ik heb daar het mijne van gezegd,

Nederland staat dus zeer duidelijk aan de kant van de grote meerderheid binnen de NAVO, dat ook binnen die NAVO pogingen moeten worden gedaan de verdeeldheid op te lossen.

Want nogmaals, en daar sluit ik mee af: er is één man en één regime dat profiteert van onze verdeeldheid en dat is Saddam Hoessein en Irak.

Dank tot zover.

Bylage 6

MP 35-310

Beginselen van de verdediging tegen nucleaire strijd- middelen

Hoofdstuk 1 Inleiding

Hoofdstuk 2 Inleiding in de kernfysica

Hoofdstuk 3 Dosisbegrippen en grootheden

Hoofdstuk 4 Detectie en detectoren

Hoofdstuk 5 Technische aspecten van kernwapens

Hoofdstuk 6 Medische aspecten van het gebruik van kernwapens

Hoofdstuk 7 Nucleaire verdediging

Filmpje van twee atoomproeven (9.5 Mb)

Hoofdstuk 1 Inleiding

1. Begripsbepaling

Onder nucleaire oorlogvoering (nuclear warfare) wordt verstaan een gewapend conflict waarbij gebruik wordt gemaakt van kernwapens. Een kernwapen (nuclear weapon) is een wapen waarbij de explosie een gevolg is van het vrijkomen van kernenergie door kernsplijting, kernfusie of een combinatie hiervan. De uitwerking van een kernwapen is vele malen groter dan die van een conventioneel wapen, terwijl bovendien een deel van de energie vrijkomt in de vorm van kernstraling.

De explosieve kracht of beter het vermogen van een kernwapen wordt uitgedrukt in kilotonnen (kt) of megatonnen (Mt). Bij een kernwapen-explosie van 1 kt komt evenveel energie vrij als bij de explosie van duizend ton conventionele springstof trinitrotolueen (TNT).

Zie <http://mpbundels.mindef.nl>

MP 35-320

Beginnelsen van de verdediging tegen chemische strijdmiddelen

Hoofdstuk I Inleiding

Hoofdstuk II Inzetmiddelen voor chemische strijdmiddelen en de invloed van weer en terrein op het gedrag van deze strijdmiddelen na verspreiding

Hoofdstuk III Eigenschappen van chemische strijdmiddelen

A. Zenuwblokkerende strijdmiddelen

B. Celvergiftigende strijdmiddelen

C. Blaartrekkende strijdmiddelen

D. Verstikkende strijdmiddelen

E. Incapacitantia

Hoofdstuk IV Chemische verdediging

Hoofdstuk V Maskers en beschermende kleding

Hoofdstuk VI Detectie

Hoofdstuk VII Chemische ontsmetting

Hoofdstuk VIII Oefenmiddelen

Verklarende woordenlijst

1. Begripsbepaling

Het definiëren van de begrippen chemische oorlogvoering (chemical warfare) en chemische strijdmiddelen (military agents, chemical agents) is niet eenvoudig.

Binnen de NAVO wordt de volgende definitie gehanteerd:

Een chemisch strijdmiddel is een chemische verbinding (of een mengsel van chemische verbindingen), door zijn toxische werking geschikt om te worden gebruikt bij militaire operaties, met als doel de tegenstander buiten gevecht te stellen, dan wel het gebruik van terrein, installaties of materieel te bemoeilijken of te verhinderen. In dit verband blijven chemische verbindingen met als doel het beteugelen van oproer, het ontbladeren van begroeiing, het vormen van rookschermen of het stichten van brand buiten beschouwing.

Bedoeld wordt dus het gebruik van de eigenschap van een chemische stof om het fysiologisch functioneren van menselijk organisme te verstoren, met het doel daarmee militair voordeel te behalen.

Chemische strijdmiddelen kunnen ook beschadigingen toebrengen aan planten en dieren. Dit moet echter worden gezien als neveneffect.

Personeel kan buiten gevecht worden gesteld (of zelfs gedood), en het gebruik van terrein, installaties en materieel kan ernstig worden bemoeilijkt. Ook de noodzaak om tegen blootstelling beschermd te zijn (nbc-maskers, beschermende kleding) waardoor militairen in hun

prestatievermogen en bewegingsvrijheid worden gehinderd, vormt een aspect van de chemische oorlogvoering.

Een kenmerkend verschil in de uitwerking van chemische strijdmiddelen ten opzichte van conventionele strijdmiddelen en kernwapens is, dat er geen schade ontstaat aan materieel en infrastructuur hoewel het gebruik daarvan wel voor langere tijd kan worden bemoeilijkt of verhinderd. Veelvuldig worden chemische strijdmiddelen aangeduid als oorlogsgassen. Deze terminologie is echter in zijn algemeenheid onjuist, want verreweg de meeste chemische strijdmiddelen zijn vloeistoffen of soms zelfs vaste stoffen.

zie <http://mpbundels.mindef.nl>